

Handläggare
Christina Jedestav
Telefon: 08-508 09 066**Till**
Norrmalms stadsdelsnämnd
2016-02-04

Riktlinjer för social investeringsfond – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Johanna Engman
StadsdelsdirektörJonas Lauri
Ekonomichef

Sammanfattning

Som ett komplement till det förebyggande arbetet i ordinarie verksamhet har Stockholms stad inrättat en social investeringsfond. Syfte med investeringsfonden är att motverka utanförskap och social utsatthet. Genom den sociala investeringsfonden ska kunskapsbaserade arbetssätt och metoder utvecklas och implementeras så att ekonomiska medel kan föras från kostsamma insatser när problem uppstått till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder. Medlen från fonden ska kunna användas för att utveckla, införa, följa upp och utvärdera den aktuella insatsen. Stadsledningskontoret föreslår en modell som innebär att medel återförs till fonden motsvarande den utgiftsminskning som uppstått till följd av insatsen. Förvaltningen ställer sig positiv till inrättandet av en social investeringsfond.

Bakgrund

Forskning visar att det finns starka samband mellan barns uppväxtvillkor och levnadsvillkor senare i livet, exempelvis när det gäller arbete och inkomst, hälsa, missbruk och kriminalitet. Från olika håll har det därför argumenterats för att kommunerna bör öka sina preventiva insatser och att detta kan ge både samhällsekonomiska och kommunalekonomiska vinster.

Genom beslut i stadens årsredovisning för 2014 inrättades en social investeringsfond om 300 mnkr. Syftet med investeringsfondens medel är att bryta negativa händelseförlopp i ett tidigt skede, för att till exempel undvika kostnader för genomgripande insatser i skolan, för placering av barn och ungdomar mm.

Investeringsfondens medel kan användas för projekt som inte ryms inom nämndens ordinarie budget, för projekt som är långsiktiga och för vilka en begränsning kan ligga i den ettåriga budgetcykeln.

Ärendet

Under våren 2015 har stadsledningskontoret tagit fram förslag till riktlinjer för Stockholms stads sociala investeringsfond.

Investeringsfonden bör enligt stadsledningskontoret främja utvecklingen av nya arbetssätt och metoder. Genom ett strukturerat arbete med att hämta in kunskap om effektiva metoder, anpassa och pröva metoder inom den egna verksamheten samt utvärdera resultatet av detta arbete skapas förutsättningar för att utveckla stödet till stadens målgrupper.

Arbetet med stadens investeringsfond ska ta sin utgångspunkt i kunskapsbaserade metoder och arbetssätt och bör samordnas med det arbete stadens hållbarhetskommision bedriver. Medel ska kunna sökas från fonden för att implementera metoder och arbetssätt som visat sig vara effektiva.

En plan för återföring av medel till den sociala investeringsfonden ska upprättas i samband med att investeringsfasen avslutas.

Återföring till fonden sker genom att uppnådda besparingar redovisas som överskott vid bokslut. Efter återföringsperiodens slut justeras verksamhetsområdets ordinarie budget till en nivå som faktiskt motsvarar kostnaderna. Investeringar som inte ger planerade ekonomiska effekter efter investeringsperioden undantas från återföringskravet.

Stadsledningskontoret konstaterar att arbetet med den sociala investeringsfonden ställer krav på en systematisk beredningsprocess

och organisation som skapar förutsättningar för denna. Ansvaret för att samordna arbetet med investeringsfonden placeras på stadsledningskontoret. I samordningsansvaret ska det ingå att informera och stödja verksamheterna i arbetet med sociala investeringar och att samordna beredningsprocessen i samtliga processteg.

Processtegen består av:

- *Idé* till ett socialt investeringsprojekt ska redovisa på vilket sätt projektet kan komplettera och stödja stadens ordinarie arbete. Idén granskas av rådet för sociala investeringar.
- *Ansökan* formuleras vid bifall av idén.
- *Beslut* lämnas av stadsdirektören till kommunstyrelsen.
- Under *genomförandet* tillsätts en styrgrupp som rapporterar till stadsdirektören.
- I samband med att investeringsfasen avslutas ska insatsen *utvärderas*. Stadsdirektören beslutar om plan för återföring avseende såväl tid som belopp.
- *Återföringsplanen* följs upp löpande och justeras under återföringsperioden.
- I samband med att återföringsperioden avslutas ska uppföljning och avstämning göras så att underlag ges för att *justera budgeten* för de verksamheter som berörs.

Medel kan beviljas för satsningar riktade till stadens samtliga målgrupper. Alla stadens nämnder kan söka medel från den sociala investeringsfonden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på ekonomiavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till inrättandet av en social investeringsfond. Fonden innebär förbättrade möjligheter att utveckla kunskapsbaserade metoder för att långsiktigt klara nämndens åtaganden.

Forskning har visat att det finns ekonomiska och mänskliga vinster i att arbeta med tidiga insatser. Förvaltningen instämmer med att det är viktigt att arbeta förebyggande och sätta in resurser där de gör mest nytta. Investeringsfondens fokus på kunskapsbaserade metoder och systematiska tillvägagångssätt ligger väl i linje med förvaltningens arbete med resultatstyrning där kopplingen mellan arbetssätt och de effekter som uppnås för målgruppen är central. Förvaltningen ser en värdefull utmaning i att hitta mätbara effekter av insatserna. Kravet på utvärdering bör dock vara realistiskt och rimligt i förhållande till förutsättningarna för de olika projekten.

Ett långsiktigt perspektiv är viktigt för att främja god kvalitet och ekonomisk hushållning, vilket ibland kan begränsas av ettårsbudgetar. Förvaltningen ser positivt på att ekonomiska resurser till att bedriva och utveckla förebyggande arbete avsätts så att utrymme ges för förändring av perspektiv och förhållningssätt i budgetarbetet. Långsiktigheten och nya former för finansiering ger också goda förutsättningar för samverkan mellan nämnder och verksamhetsområden med invånarnas bästa i fokus.

Föreslagna riktlinjer ställer krav på att medel ska återföras till fonden när investeringarna genererar kostnadsminskningar i nämndens verksamheter. Efter projektets slut ska verksamhetsområdets ordinarie budget justeras till en nivå som motsvarar de faktiska kostnaderna. Förvaltningen ställer sig tveksam till denna konstruktion då projekten även kan skapa kvalitetshöjande effekter för individ och samhälle som inte nödvändigtvis innebär direkta kostnadsminskningar. Med anledning av stadens resursfördelningssystem är det dessutom inte möjligt att justera budget för enskilda stadsdelsnämnder vilket gör att endast stadsövergripande projekt kan komma ifråga om budget för verksamhetsområdet sedan ska minska motsvarande återföringen till fonden.

Förvaltningen noterar att investeringsfonden framförallt lämpar sig för större stadsövergripande projekt. Ambitiösa krav på uppföljning, stadsövergripande styrgrupper och krav på koppling till den sociala hållbarhetskommisionen är några delar som gör att mindre projekt troligen inte blir aktuella för fonden. Förvaltningen vill därför understyrka vikten av en god samverkan mellan stadsdelsnämnder och facknämnder i dessa frågor. Särskilt viktigt blir involvering och förankring i verksamheten där professionens kunskap om arbetssätt och metoder finns.

Bilaga

Remiss om Riktlinjer för social investeringsfond i Stockholms stad